

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д.н. Севдалина Димитрова
Професионално направление 3.7. Администрация и управление,
научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното
производство (сигурност и отбрана)“,
тел. +359 887 395 307; sevdalinaid_bg@mail.bg
Регистрационен номер 45970 в регистър за научната дейност -
<https://cris.nacid.bg/public/scientist-preview/14061>;
Регистрационен номер 14061 в регистъра на академичния състав -
<https://ras.nacid.bg/dissertation-preview/14061>

Относно: представен дисертационен труд за придобиване на Образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Администрация и управление (Бизнес администрация)“

Основание за представяне на рецензията: член на Научното жури, съгласно заповед № 143 от 04.07.2024 год. на Ректора на МВБУ

Автор на дисертационния труд: Милка Христова Нанова

Тема на дисертационния труд: „Ролята на комуникациите при управление на проекти“

I. Справка за кандидата

Докторант Нанова завършва през 1992 год. специалност „Руска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Специализира следдипломна квалификация по английски език и литература в Тракийски университет, гр. Стара Загора в периода 1994-1996 год. През 2005 год. придобива ОКС „магистър“ по Международни икономически отношения в УНСС. От 09.12.2021 год. е зачислена за докторант самостоятелна подготовка в МВБУ под професионалното научно ръководство на доц. д-р Дарян Бойков.

Професионалната ѝ реализация е в общински и държавни структури, пряко свързани с управлението на проекти и международното сътрудничество.

Следствие от това са и нейните творчески интереси в областта на проектното управление, чието проявление е в разработения от нея дисертационен труд.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Съвременните организации и научната мисъл в търсенето на механизми и инструменти в отговор на изискванията за адаптивност и иновативност на динамично променливата организационна среда, по естествен път се насочват към проектното управление. Проблемите в тази насока колкото са познати, толкова и противоречиви. На тях са посветени редица достойни за уважение разработки и публикации, но в научното познание все още е налице празнота по отношение на комуникациите и информацията, като ключови за ефективността на управлението проектно-ориентирани организации. Това обстоятелство само по себе си дефинира актуалността на темата на представения дисертационен труд, в съответствие с която докторант Нанова формулира изследователската цел, предмета и обекта на научното познание, изследователските теза за ключовата роля на комуникационните техники и подходи в управлението на проекти, чиято защитимост е посредством доказуемостта на формулираните в дисертационния труд три изследователските хипотези.

Постигането на формулираната от докторант Нанова научноизследователска цел е посредством решаването на конкретизирани научно-изследователски задачи и приложимостта на общопризнатите на научното познание теоретични и емпирични методи. За по-голяма конкретика на научноизследователските търсения на автора са дефинирани и допустимите ограничителни условия.

Прочитът на дисертационния труд е в подкрепа на пълното съответствие на темата с основното съдържание на същия.

На научната общност е представен дисертационен труд, отличаващ се с яснота и логика на изследванията, с аналитичен научноизследователски стил на изложение. Предложени са научни решения с практико-приложен характер за ролята на комуникацията и информацията за ефективен проектен мениджмънт в динамично променлива бизнес среда. Конкретиката на аналитико-изследователската работа в дисертационния труд по неоспорим начин доказват приносите на докторант Нанова към обогатяване на теорията, генериране на ново знание и усъвършенстване на практиката за ефективна проектна дейност.

Дисертационният труд е структуриран в съответствие с формулираните цели и конкретизирани научно-изследователски задачи, избраната методика и инструментариум. Същият следва класическата структура - увод, изложение в три глави, от въведение, три глави, заключение, библиография, приложения.

Постигането на целта, решимостта на задачите и защитимостта на изследователските теза и хипотези в представените изследвания и анализи, е в обем от 183 страници. Използвани са 73 заглавия, от които 5 на кирилица, 68 на латиница. Съдържанието на научния труд е илюстрирано с 42 фигури и 25 таблици. Защитимостта на изведените изводи и резултати в дисертационния труд е чрез сполучлива симбиоза на теоретико-научно и практико-познавателно проучване на изследваната проблематика, подкрепена с необходимите

доказателствени материали. Това ми дава основание да приема, че дисертационният труд е самостоятелно и задълбочено изследване на ключов проблем за ефективността на проектното управление. Постигнати са значими за теорията и практиката резултати, научно обосноваващи ключовата роля на комуникациите при управлението на проекти, в подкрепа на изследваната проблематика.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Предложеният дисертационен труд напълно съответства като научна разработка по обем и качество на законовите изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор”. Отделните структурни елементи на дисертационния труд са разработени в логическа последователност, с необходимата аналитичност, приложена методика и създаване на концептуален модел за ролята на комуникациите за ефективно проектно управление.

Научните и научно-приложните резултати от научните търсения на автора се основават на задълбоченото познаване и творческото адаптиране на съвременни научни теории и публикации по изследваната проблематика.

Въведението на дисертационния труд е своеобразен алгоритъм на организирането и последователността на изследователската работа на докторант Нанова.

Първа глава на дисертационния труд е своеобразна теоретична рамка на комуникациите при проектното управление. Направен е теоретичен обзор на понятийния апарат, участниците в проектното управление и ролята на комуникациите в управлението на проекти, като за целта докторант Нанова демонстрира добронамерен критичен поглед на съществуващите теории в специализираната литература и на това основание защитава и добавя свое виждане за ролята на комуникациите в управлението на проекти.

На основата на систематизацията на основните теоретически постановки и модели на комуникационна компетентност, авторът предлага концептуална рамка на модел на компетентностите на ръководителите на проекти, модел на комуникационна компетентност при управлението на проекти и модел за управление на проекти. Вниманието е отделено и на управлението на риска в проектите и на стратегиите за управление на комуникациите в проекти, като за целта са предложени два типа авторови стратегии за управление на комуникациите в проекти. Решена е първата научно-изследователска задача.

Втора глава изследва в теоретичен аспект управлението на комуникациите и тяхната ключова роля за проектното управление. За целта са конкретизирани процесите, свързани с осигуряването и предоставянето на проектната информация чрез подходящи комуникационни средства и комуникационни канали до заинтересованите страни през целия жизнен цикъл на проекта. На основата на идеята за значимостта на проектната среда е изследвана и анализирана концептуална рамка на спецификата на управлението на комуникациите в международните проекти и съществуващите комуникационни бариери, чието преодоляване е в пряка зависимост от приложимостта на подходящи стратегии за управление на комуникациите в международни проекти.

Изследвани са и комуникативните умения на ръководителите на проекти и комуникационните стратегии на лидерите, като е предложена авторова интерпретация на познатите в теорията лидерски стилове. На това основание докторант Нанова предлага стратегии за постигане на ефективност и защитава идеята за лидерската роля на ръководителя на проект като въвежда понятието „ръководител-лидер“. Научно обоснована е необходимостта от притежанието на набор от комуникативни компетенции за ръководител-лидер на проект за целите на ефективното управление на проекти. В подкрепа на това е предложеният модел за ефективно ръководство през целия жизнен цикъл на проекта. Решена е втората научноизследователска задача.

Трета глава е с емпирично-приложен характер. Проведено е анкетно проучване за ролята на комуникациите при управлението на проекти, като са анкетирани 143 респонденти в on-line среда. Резултатите от анкетното проучване са в подкрепа на изследователските хипотези и защитимостта на изследователската теза. Доказана е необходимостта от наличието на комплекс от компетенции като гарант на ефективното проектно управление. На това основание предложените от докторант Нанова концептуални модели и стратегии са верифицирани и позволяват извеждането на конкретни препоръки за ефективни комуникации в проектното управление и преодоляване на комуникационните бариери чрез необходимия комплекс от компетенции за ръководителя-лидер на проекти. Решени са трета и четвърта научноизследователски задачи.

В заключението на дисертационния труд докторантът прави обобщения и систематизация на общите изводи и резултати от научните изследвания, с което дисертационният труд е завършен и задълбочен труд по важен за теорията и практиката на проектния мениджмънт научен проблем. Това ми дава основание да приема претенциите на докторант Нанова за постигнати значими научни и научно-приложни резултати и приноси моменти, които систематизирам както следва:

Научни резултати и приноси

1.1. Доразвити са теоретичните положения, свързани с концептуалната рамка на ключовата роля на комуникациите при управлението на проекти.

1.2. Обогатена е теорията на проектното управление на основата на систематизираните съществуващи теории на проектното управление, моделите на компетентност и стратегиите за управление на комуникациите в международни проекти и за постигане на ефективност.

1.3. Генерирано е ново знание за ключовата роля на комуникациите в управлението на проекти като е предложена концептуална рамка на авторовите модели на компетентности на ръководителите на проектни екипи, на комуникационна компетентност при управлението на проекти, за управление на проекти и за ефективно ръководство.

Научно-приложни резултати и приноси

1.4. Направено е емпирично изследване на основата на анкетния подход, резултатите от което позволяват научната обосновка на комплекса от компетенции на ръководителя-лидер за ефективното проектно управление.

1.5. Разработен е концептуален модел за генериране и идентифициране на рисковете и заплахите в проектното управление на основата на предложени Картри за управление на „рискове-заплахи“ и „рискове-възможности“.

1.6. Предложени са конкретни действия за подобряване на комуникациите в управлението на проекти.

Дисертационният труд се отличава с яснота и логика на изследванията. Стилът на изложението е логичен, аналитичен, научноизследователски. В хода на рецензирането не са постъпили и не съм установила случаи на плагиатство.

IV. Оценка на получените научни и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните резултати от извършените изследвания в дисертационния труд се свеждат до доказване с нови средства на съществени и нови страни в съществуващи научни проблеми и теории. С тях се дообогатява теорията на проектното управление и се разширява познанието за ролята на комуникациите при управлението на проекти.

Разработените концептуални модели и стратегии за управление на комуникациите в проекти, в частност в международни проекти и за постигане на ефективност са верифицирани и позволяват научната обосновка на комплекс компетенции на ръководителя-лидер на проекти, допринасящи за успешната комуникация в управлението на проекти.

Резултатите от извършените в дисертационния труд изследвания представляват лично дело на докторант Нанова и очертават значимостта на постигнатите приноси за теорията и практиката на проектното управление и ролята на комуникациите. Те могат да послужат като методологическа основа за по-нататъшната научно-изследователска работа на докторант Милка Нанова.

V. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Резултатите от научните търсения на автора в настоящия труд са популяризирани в 5 (пет) публикации в страната и в чужбина като потвърждение на последователната, задълбочената, надграждащата научноизследователска дейност на докторант Нанова. Една от тях е авторска и четири в съавторство, с което се покриват НМИ за придобиване на ОНС „доктор“ в ПН 3.7. „Администрация и управление“, като общият точков еквивалент е 83,33 точки, при минимално изискуеми – 80 т.

VI. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа основните проблеми и начините за тяхното решение, посочени в дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите научни и научно-приложни резултати и приноси, в подкрепа на защитимостта на научноизследователската теза и работните хипотези.

VII. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към дисертационния нямам конкретни критични бележки и въпроси, а по-скоро препоръки за увеличаване на публикационната активност в бъдеще в индексирани и реферирани издания в световната научна база данни и публикуване на дисертационния труд под формата на книга, с което да стане достояние на по-широк кръг читатели и на заинтересуваните структури и органи, чиято рационалност е в подкрепа на ефективния проектен мениджмънт.

VIII. Обобщено заключение

Дисертационният труд на тема „Ролята на комуникациите при управление на проекти“, разработен от докторант Милка Христова Нанова е завършен, задълбочен, оформен научен труд по изключително актуален проблем, съдържащ значими за теорията и практиката научни и научно-приложни резултати и приноси. Същите са лично дело и в подкрепа на способността на автора самостоятелно да разработва важни за теорията и практиката на проектното управление проблеми, свързани с ролята на комуникациите при управлението на проекти. Дисертационният труд се явява методологическа база за бъдещи научни изследвания на докторант Нанова, за което има и потенциал, и професионален опит. Постигнатите значими за теорията и практиката научни и научно-приложни резултати и приноси от изследванията на докторант Милка Нанова, основавайки се на горепосочените негови качества и потенциал за научноизследователска дейност, ми дават основание за **положителна оценка на дисертационния труд**. Считам, че същият ще бъде високо оценен от непредубедения читател и може да послужи като база за бъдещи изследвания.

Дисертационният труд отговаря на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и нормативната уредба на МВБУ. С убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да се присъди на докторант Милка Христова Нанова ОНС „**доктор**“ за разработения дисертационен труд на тема „Роля на комуникациите при управление на проекти“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Администрация и управление (Бизнес мениджмънт)“.

31.07.2024 год.
Велико Търново

Член на научното жури:
проф. д.н. Севдалина Димитрова